

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Samsun Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan bazı mahpusların, infaz sürelerini tamamlamalarına rağmen İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla tahliyeleri ertelenmektedir. Cezaevinde bulunan Cevzet Derse, Davut Avcı, Recep Bekik, Halil Muradoğlu ve Aydın Söğüt isimli mahpuslar infaz sürelerini tamamlamalarına rağmen birçok durumda karşılaştığımız üzere tahliyeleri engellenmektedir.

Söz konusu kararlarda öne çıkan gerekçeler; “pişmanlık beyanında bulunulmaması”, “örgütsel bağlılığın sürdüğü yönünde kanaat” ve “geçmiş disiplin cezaları”dır. Ancak bu gerekçelerin büyük ölçüde soyut, ölçülemez ve mevzuatta açıkça tanımlanmamış kriterlere dayandığı görülmektedir. Bu durum, infaz hukukunun temel ilkeleri olan hukuki güvenlik, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleriyle çelişmektedir.

Özellikle “pişmanlık beyanı”nın tahliye için fiili bir koşul haline getirilmesi, bireyin düşünce, inanç ve ifade özgürlüğüne doğrudan müdahale anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 25. ve 26. maddeleri ile güvence altına alınan bu hakların, idari kurul kararlarıyla dolaylı biçimde sınırlandırılması; infaz hukukunun cezalandırma amacını aşarak ideolojik bir denetim aracına dönüşmesi riskini doğurmaktadır. Devletin, bireyin özgürlüğünü yeniden kazanmasını, belirli bir düşünsel veya politik pozisyonu benimsemesine bağlaması, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Bunun yanı sıra, cezaevinde devletin tam denetimi altında bulunan mahpuslar hakkında “örgütsel bağlılığın sürdüğü” yönünde yapılan değerlendirmeler de somut olgulara dayanmaktan ziyade kanaat içermektedir. Bu tür değerlendirmeler, nesnel kriterlerden uzaklaşarak keyfiliğe açık bir alan yaratmakta; infaz rejiminin öngörülebilirliğini ortadan kaldırmaktadır.

Diğer yandan, geçmişte verilmiş ve infaz edilmiş disiplin cezalarının, yeniden “iyi hal” değerlendirmesine olumsuz gerekçe yapılması, aynı fiil nedeniyle mahpusların tekrar tekrar cezalandırılması sonucunu doğurmaktadır. Bu durum, hukuki güvenlik ilkesinin yanı sıra, ceza

hukukunun temel prensiplerinden biri olan “cezanın kesinliği ve infazla birlikte sona ermesi” ilkesine de aykırıdır.

Ayrıca İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının büyük ölçüde standart ifadeler içerdiği, bireyselleştirilmiş değerlendirmelerden uzak olduğu ve kimi durumlarda aynı mahpus hakkında kısa süre aralıklarıyla çelişkili sonuçlara ulaşıldığı yönünde bulgular bulunmaktadır. Bu durum, karar alma süreçlerinin şeffaflığı ve denetlenebilirliği konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Tüm bu uygulamalar birlikte değerlendirildiğinde, infaz sisteminin hukuki sınırlar içinde kalması gereken “iyi hal” değerlendirmesinin; nesnel kriterlerden uzak, ideolojik ve cezalandırıcı bir araca dönüştüğü yönünde güçlü bir kanaat oluşmaktadır. Bu durum yalnızca ilgili mahpuslar açısından değil, infaz sisteminin bütünü açısından da ciddi hak ihlalleri doğurma potansiyeli taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Samsun Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda son 5 yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla infazı ertelenen mahpus sayısı kaçtır?
2. Cevzet Derse, Davut Avcı, Recep Bekik, Halil Muradoğlu ve Aydın Söğüt isimli mahpusların infazlarının ertelenmesine ilişkin kararların gerekçeleri nelerdir? Bu gerekçeler hangi somut verilere dayanmaktadır?
3. “Pişmanlık beyanı”nın iyi hal değerlendirmesinde kriter olarak kullanılması hangi yasal düzenlemeye dayanmaktadır?
4. Cezaevinde devletin tam denetimi altında bulunan bir mahpus hakkında “örgütsel bağlılığın devam ettiği” yönündeki değerlendirmeler hangi somut kriterlere göre yapılmaktadır? Bu değerlendirmelerin denetimi nasıl sağlanmaktadır?
5. İnfaz edilmiş disiplin cezalarının, sonraki dönemlerde yeniden “iyi hal” değerlendirmesine olumsuz gerekçe yapılması hukuki güvenlik ilkesiyle nasıl bağdaştırılmaktadır? Bu konuda Bakanlığınızın bir düzenleme çalışması var mıdır?
6. İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının standart, soyut ve birbirinin tekrarı niteliğinde olduğu yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız herhangi bir inceleme başlatmış mıdır?
7. “İyi hal” değerlendirmelerinde kullanılan kriterlerin nesnel, ölçülebilir ve denetlenebilir olması için Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır?
8. Samsun Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu özelinde, İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına karşı yapılan itiraz sayısı kaçtır? Bu itirazların kaçını kabul edilmiştir?
9. Keyfi infaz uzatma iddialarıyla ilgili olarak söz konusu ceza infaz kurumunda herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?
10. 5275 sayılı Kanun kapsamında “iyi hal” değerlendirme sisteminin insan hakları standartlarına uygun hale getirilmesi için Bakanlığınızın bir yasal değişiklik hazırlığı bulunmakta mıdır?
11. Bakanlığınız, pişmanlık beyanı ve benzeri ideolojik kriterlerin değerlendirme ölçütü olmaktan çıkarılması ve infaz edilmiş disiplin cezalarının yeniden gerekçe yapılmasının önlenmesine yönelik bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?